

C-403/09. PPU. sz. ügy

Jasna Detiček kontra Maurizio Sgueglia

(a Višje sodišče v Mariboru [Szlovénia]
által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – A házassági és a szülői felelősségre vonatkozó ügyek – 2201/2003/EK rendelet – A felügyeleti jogra vonatkozó ideiglenes intézkedések – Valamely tagállamban végrehajtható határozat – A gyermek jogellenes elvitele – Másik tagállam – Másik bíróság – A felügyeleti jog másik szülőnek való odaítélése – Hatáskör – Sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárás”

Y. Bot főtanácsnok indítványa, az ismertetés napja: 2009. december 9. . . . . I - 12197

A Bíróság ítélete (harmadik tanács), 2009. december 23. . . . . I - 12220

Az ítélet összefoglalása

- 1. Előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések – Sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárás – Feltételek
(A Bíróság eljárási szabályzata, 104b. cikk)*
- 2. Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – Joghatóság, valamint a határozatok elismerése és végrehajtása a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban – 2201/2003 rendelet – Ideiglenes és védelmi intézkedések – A gyermek jogellenes elvitele
(2201/2003 tanácsi rendelet, 2. cikk, (11) bekezdés és 20. cikk, (1) bekezdés)*

3. *Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – Joghatóság, valamint a határozatok elismerése és végrehajtása a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban – 2201/2003 rendelet – Ideiglenes és védelmi intézkedések – A gyermek feletti felügyeleti jog változása*

(2201/2003 tanácsi rendelet, 20. cikk, (1) bekezdés)

4. *Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – Joghatóság, valamint a határozatok elismerése és végrehajtása a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban – 2201/2003 rendelet – Ideiglenes és védelmi intézkedések – A gyermek Európai Unió Alapjogi Chartája által előírt alapvető jogainak tiszteletben tartása*

(Az Európai Unió Alapjogi Chartája, 24. cikk; 2201/2003 tanácsi rendelet, 20. cikk)

1. Megalapozott a kérdést előterjesztő bíróság arra irányuló kérelme, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet az eljárási szabályzat 104b. cikkének megfelelően sürgősségi eljárásban bírálják el, amennyiben az a következő indokokon alapszik:

– valamely tagállam bírósága olyan védelmi intézkedésekre vonatkozó végrehajtható határozatot hozott, amely a gyermek feletti felügyeletet az apának biztosítja;

– egy másik tagállam bírósága olyan ezzel ellentétes védelmi intézkedésekre vonatkozó határozatot hozott, amelynek értelmében a gyermek feletti felügyeletet az anya gyakorolja;

– az eljárás minél gyorsabb lefolytatására van szükség, mivel a határozatho-

zatallal való késlekedés ellentétes lenne a gyermek érdekével, továbbá a közte és az apja között fennálló kapcsolat helyrehozhatatlan megromlásával járna;

– a gyermek feletti felügyeletre vonatkozó védelmi intézkedés keretében elfogadott intézkedés ideiglenes jellege már önmagában is a Bíróság sürgős eljárását követeli meg a jogilag bizonytalan helyzet elhúzódásának elkerülése érdekében.

(vö. 29–31. pont)

2. A házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000 rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2201/2003 rendelet

20. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az nem teszi lehetővé, hogy valamely tagállam bírósága a szülői felelősségre vonatkozó olyan ideiglenes intézkedést hozzon, amelynek célja az adott tagállam területén tartózkodó gyermek feletti felügyelet egyik szülő részére való biztosítása, miközben a hivatkozott rendelet értelmében a gyermek felügyeletére vonatkozó érdemi jogvitát tekintve joghatósággal rendelkező másik tagállami bíróság már olyan határozatot hozott, amelyben e gyermek felügyeletének jogát ideiglenesen a másik szülőnek biztosította, és ezt a határozatot az első tagállam területén már végrehajthatóvá nyilvánították.

A sürgősség elismerése olyan esetben, amikor a gyermek helyzetének változása a rendelet 11. cikke (2) bekezdésének értelmében vett jogellenes elviteléből ered, ellentétes lenne magával a rendelet célkitűzésével, amely arra törekszik különösen, hogy a tagállamok között a gyermekek jogellenes elvitelétől, illetve visszaszolgáltatásuk jogellenes megtagadásától visszatartson. Amennyiben elismernénk, hogy a tagállami bíróságok a szülői felelősség megváltozását érintő intézkedést hozhatnak a hivatkozott rendelet 20. cikke (1) bekezdésének címén, ez azzal járna, hogy a jogellenes magatartásból eredő ténybeli helyzet megszüldítésére révén megerősödne a jogellenes elvitelért felelős szülő helyzete.

(vö. 45., 47–49. pont és a rendelkező rész)

Ugyanis amennyiben egy fokozatos folyamatból eredő körülményváltozás – mint a gyermek új környezetbe való beilleszkedése – elegendő lenne ahhoz, hogy valamely joghatósággal nem rendelkező tagállami bíróság jogosult legyen olyan ideiglenes intézkedést hozni, amely megváltoztatja más tagállamnak az alapügy érdemének elbírálására joghatósággal rendelkező bírósága által a szülői felelősségre vonatkozó, az első tagállam területén végrehajthatóvá nyilvánított intézkedést, a megkeresett tagállamban a végrehajtási eljárás esetleges lassúsága hozzájárulhatna olyan feltételek létrejöttéhez, amelyek lehetővé tennék az első bíróság számára a végrehajthatóvá nyilvánított határozat végrehajtásának megakadályozását. Ez az értelmezés alapjukban kérdőjelezné meg azon elveket, amelyeken e rendelet alapul, különösen a hivatkozott rendelet által rögzített, a tagállamokban hozott határozatok kölcsönös elismerésének elvét.

- Amint a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000 rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2201/2003 rendelet 20. cikke (1) bekezdésének szövegéből is kitűnik, az ideiglenes intézkedéseket az azon tagállam területén található személyek vonatkozásában kell meghozni, amelynek területén az ilyen intézkedések meghozatalára joghatósággal rendelkező bíróság székhelye található.

A gyermek szülői felügyeletének megváltoztatását célzó, szülői felelősségre vonatkozó ideiglenes intézkedés nem csupán

magára a gyermekre vonatkozik, hanem azon szülőre is, akinek a részére a szülői felügyeletet ezen intézkedés biztosítja, valamint arra a szülőre, akitől ez az intézkedés megvonja a fenti felügyeleti jogot.

szolgáljon a saját jogellenes magatartásával előidézett helyzet meghosszabbítására, illetve nem legitimálhatja e magatartás következményeit.

(vö. 50., 51. pont)

4. A házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000 rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2201/2003 rendelet elismeri az alapvető jogokat és betartja az Európai Unió Alapjogi Chartájának elveit, és különösen arra törekszik, hogy biztosítsa a gyermek alapvető jogainak tiszteletben tartását, ahogyan azt a Charta 24. cikke előírja. Ennélfogva a hivatkozott rendelet 20. cikke nem értelmezhető oly módon, hogy az azon szülő részére, aki jogellenesen elvitte a gyermeket, eszközül

Egy olyan intézkedés, amely megakadályozza, hogy a gyermek mindkét szülőjével rendszeres, személyes és közvetlen kapcsolatot tartson fenn, csak a gyermek olyan egyéb érdekével igazolható, amely nagyobb fontossággal bír, mint a szóban forgó alapvető jogot alátámasztó érdek. Mindazonáltal a 2201/2003 rendelet értelmében az ügy érdemi elbírálására joghatósággal rendelkező bíróságnak az előtte folyó eljárás során a gyermek összes érdekének kiegyensúlyozott és méltányos, magára a gyermek személyére és az őt körülvevő szociális környezetre vonatkozó objektív megfontolásokon alapuló értékelését kell elvégeznie.

(vö. 53., 57., 59., 60. pont)